

Fas Ev ve Mutfak Eşyaları Sektörü

Ocak 2019

FAS

Genel Ekonomik ve Demografik Göstergeler

Nüfus	34.314.130 (Temmuz 2018 Tahmini – CIA World Factbook)
Dil	Arapça (Resmi), Berberi (Resmi), Fransızca (İş, Diplomasi)
Yüzölçümü	446.550 km ² (CIA World Factbook)
Başkent	Rabat
Para Birimi	Fas Dirhemi (MAD) 1 MAD = 0,57 TRY
Başlıca Şehirleri	Casablanca, Rabat, Fes, Sale, Marrakesh, Agadir, Tangier
GSYİH	102.044.000.000 USD (IMF-2017)
Büyüme Oranı	%4,1 (CIA World Factbook)
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	8.600 USD (CIA World Factbook)
Enflasyon	%0,8 (CIA World Factbook)
İhracat	25.606.854 (2017 – Trademap)
İthalat	45.083.310 (2017 – Trademap)

Kuzey Afrika'da yer alan ülkenin Atlantik Okyanusuna ve Akdeniz'e kıyısı bulunmaktadır.

SİYASİ VE İDARİ YAPI

Fas 1956 yılına kadar Fransa hakimiyeti altında kalmış, aynı yıl bağımsızlığını ilan etmiş ve ülkede anayasal monarşi kurulmuştur. Ancak ülke geçmişi 9. Yüzyıla kadar dayanmaktadır.

Fas Krallığı 1996 yılında kabul edilen 4. Anayasasına göre, kendisini; devlet dini İslam, Resmi dili Arapça ve Berberice olan bir demokratik monarşi olarak tanımlamaktadır.

Kral kanun koyucu aynı zamanda da dini ve ahlaki bir lider konumundadır. Kral, Başbakanı hükümet üyeleri, ordu komutanlarını ve üst düzey yetkilileri kendisi atamaktadır. Parlamentonun yetkileri sınırlıdır.

Arap dünyasının diğer ikinci nesil kralları gibi VI. Mohammed' de ülkedeki modernleşme çalışmalarına katkıda bulunmaya söz vermiştir. Yeni kralın öncelikle odaklandığı nokta başta AB olmak üzere Fas'ın uluslararası ilişkileri olmuştur. Tahta çıktığından bu yana yapılan genel seçimlerde Kralın, mevcut hükümlere destek verdiği görülmektedir. Önümüzdeki dönemde Fas'ta politik sistemin istikrarını sürdürmesi beklenmektedir.

Ülkede muhalif partiler hükümeti eleştirme hakkına sahiptir ancak, monarşinin, İslam'ın ve Batı Sahra sorununun eleştirilmesi yasaktır.

Fas'ta istikrarlı bir politik sisteme ek olarak güvenli bir yaşam ortamı vardır. Yabancılar kabul görmekte, iş adamları rahat hareket edebilmektedir.

NÜFUS VE İŞGÜCÜ YAPISI

Çorak ya da çöl bölgelerinin hemen hemen ıssız olmasına karşın Akdeniz kesimi ovaları ve Atlas Okyanusu'na yakın kuzey kesimlerdeki ovalar oldukça yoğun nüfus barındırmaktadırlar. Nüfusun büyük bölümü Berberi ve Araplardan oluşmaktadır.

Demografik profil ülkenin genç bir nüfusa sahip olduğunu göstermektedir. 25 yaşın altındaki nüfus toplam nüfusun %38'ine karşılık gelmektedir. Ülkede yaşayan yabancılar genellikle Fransız, İtalyan ve İspanyollardan oluşmaktadır. 4.5 milyon civarında Faslı yurtdışında yaşamaktadır. Bunların çoğunluğu Avrupa ülkelerinde yaklaşık yarısı Fransa'da ikamet etmektedir.

Fas'ın nüfusunun önemli bir kısmı Atlas Okyanusu'nu kıyısında bulunan şehirlerde yoğunlaşmaktadır. Kazablanka, Rabat, Agadir, El Jadida, Kenitra gibi. Diğer taraftan, iç kesimlerde turizm başkenti Marakeş, tarım kesiminin yoğunlaştığı Meknes Fes şehirleri ve Akdeniz kıyısında bulunan Tanger, Tetoan, Nador ve Oujda diğer önemli şehirler olarak düşünülebilir. Şehirleşme ve nüfus hızı artmaktadır. 20. yüzyılın başında Fas'ın nüfusu 5 milyondan az iken 1954 yılında 10 milyona ulaşan

nüfus 1985-1990 yıllarında 22 milyona ulaşmıştır. 2018 yılı itibariyle Fas'ın nüfusunun 35 milyona ulaştığı ifade edilmektedir.

İşsizlik önemli bir sorun olarak görülmektedir.

EKONOMİK YAPI

Dünyanın en büyük fosfat yataklarına sahip olan Fas, ekonomisini tarım, imalat, balıkçılık ve turizm sektörü gelirleri ve dış ülkelerde çalışan Faslıların ülkeye getirdikleri dövizlerle ayakta tutmaktadır. 1980'li yıllardan itibaren Fas, IMF ve Dünya Bankası ile işbirliği içinde başarılı bir ekonomik reform sürecine girmiş, bu çerçevede, dış ticaret rejiminin liberalleştirilmesi, yeni yatırım kanunu, özelleştirme programı ve bankacılık sisteminin iyileştirilmesine gidilmiştir. Fas ekonomisinin son 10 yılda tarım ve fosfat sektörlerine olan bağımlılığı azalarak imalat ve hizmet sektörlerinin GSYİH'daki payları artmıştır. GSYİH, tarım sektörünün performansına göre yıllar itibariyle değişkenlik göstermektedir.

Hükümetin önceliği işsizlik oranını düşürmek ve ekonomik durgunluğa bağlı olarak artan fakirliği azaltmaktır.

Ülkede ekonomik aktivite Kasablanka ve Rabat etrafında yoğunlaşmıştır. Hükümet, az nüfuslu bölgelerdeki iş imkanlarını geliştirmek amacıyla yatırım teşvikleri uygulamaktadır. Çeşitli önlemlere karşın köyden kente göç önlenememektedir.

2017 ve 2018 yıllarında arasında GSYİH'nın yıllık ortalama % 3,6 ve % 3,3 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. BAE, 1996 yılından bu yana Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ), 1998 yılından beri onyedinci arap ülkesinden oluşan Pan-Arab Serbest Ticaret Alanı'nın (PAFTA) ve ayrıca Arap Körfezine kıyısı bulunan 6 arap ülkesinden meydana gelen Körfez İşbirliği Konseyinin (KİK/GCC) üyesidir.

EKONOMİK PERFORMANS

Fas orta gelir düzeyinde bir ülke olarak kabul edilmektedir.

Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yaklaşık yarısı hizmetler sektörüne dayanmaktadır. Sanayi sektörü GSYİH'nın yaklaşık % 13'ünü, tarım sektörü ise GSYİH'nın yaklaşık % 12'sini oluşturmaktadır.

Bölgesel Eğilimler

AB ile Fas Krallığı Ortaklık Anlaşması 15 Ekim 1995'te imzalanmış ve 1 Mart 2000'de yürürlüğe girmiştir. Bahse konu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte sanayi ürünlerinde tedrici olarak gümrük vergileri ve eş etkili vergiler 1 Mart 2012'de tamamen sıfırlanmış olacaktır. Tarım

ürünlerinde ise belirli ürünlerde için belirtilen kota ve tarifelerin dikkate alınmasında uzlaşmıştır. Ayrıca, AB-Fas Ortaklık Anlaşması kapsamında, ileri tarım tavizleri müzakereleri 14 Aralık 2009 tarihinde sonuçlanmıştır.

Ülkemiz ile Fas Krallığı arasında 7 Nisan 2004 tarihinde akdedilen STA 1 Ocak 2006 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Anlaşmaya ekli Protokol hükümlerine göre uygulanan gümrük vergi oranlarının karşılıklı olarak iki ülke arasında tedricen indirilmesi 1 Ocak 2015'te tamamlanacaktır. Türkiye-Fas STA Ortak Komitesi'nin ilk toplantısı 11-12 Mayıs 2009 tarihlerinde Rabat'ta gerçekleştirilmiştir.

ABD ve Fas arasında 2004 yılı haziran ayında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması (Agadir Agreement) yürürlüğe girmiştir.

Fas, ayrıca Ürdün, Mısır ve Tunus ile dördü bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalamış bulunmaktadır. Arap-Magrep Birliği (Arab Maghreb Union-UMA); 1989 yılında kurulmuş olup, Cezayir, Libya, Fas, Moritanya ve Tunus'tan oluşmaktadır. Amacı uzun dönemde bir serbest ticaret alanı oluşturmaktır. Birliğin fiiliyatta işlemediği görülmektedir. UMA ülkelerinin toplam ticaret hacmi 137 milyar \$ seviyesinde olmasına rağmen bunun sadece %2'si UMA ülkelerinin karşılıklı ticareti ile gerçekleşmektedir.

Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesi (GAFTA); anlaşması 18 Arap ülkesi tarafından imzalanarak, 1 Ocak 1998 yılında yürürlüğe girmiştir. İlk etapta serbest ticarete geçişin her yıl %10 gümrük indirimi yapılarak 2008 yılında tamamlanması öngörülmüş olmakla birlikte, daha sonra, son iki tarife indirimi %20 uygulanarak 2005 yılı başından itibaren gümrükler tamamen sıfırlanmış ve ticaretin serbestleştirilmesi kabul edilmiştir. Bir ürünün GAFTA'nın sağladığı tercihli muameleden yararlanabilmesi için Ticaretin Kolaylaştırılması ve Geliştirilmesi Anlaşması ile belirlenen menşe kurallarına uyması zorunluluğu vardır. GAFTA üyesi ülkeler; Bahreyn, B.A.E., Fas, Filistin, Irak, Katar, Kuveyt, Libya, Lübnan, Mısır, Sudan, Suriye, Suudi Arabistan, Tunus, Umman, Ürdün ve Yemen'dir.

DIŞ TİCARET

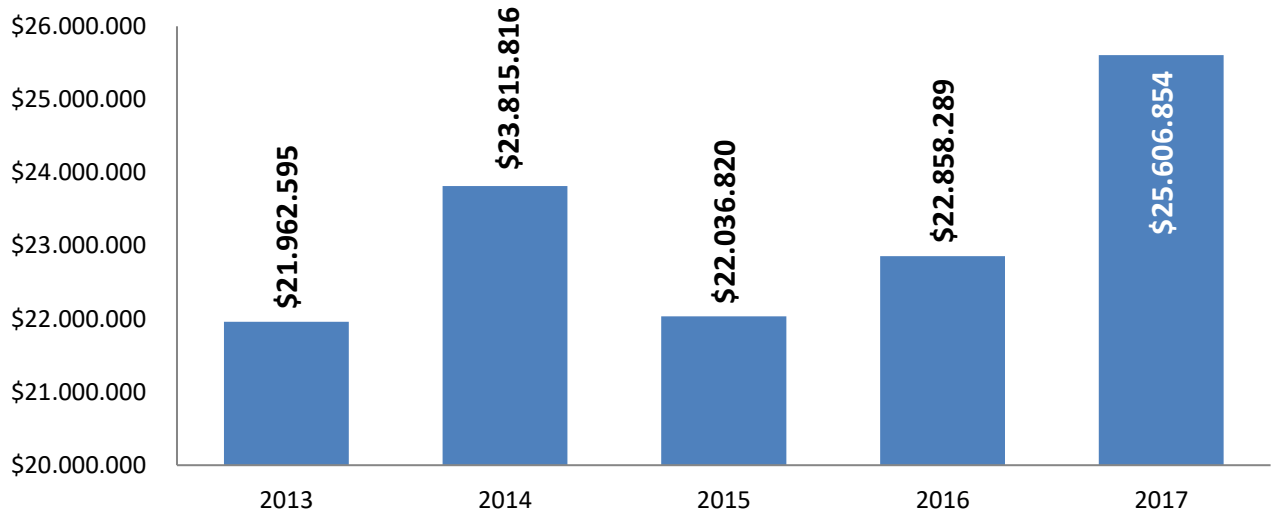
Genel Durum

Fas'ın toplam dış ticaret hacmi 2017 yılında 70,5 milyar Dolar olup; 25,5 milyar dolarlık ihracat, 45 milyar Dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir.

İHRACAT

Fas, 2008 yılında 20,3 milyar US\$ ihracat gerçekleştirmiştir. 2013 yılında ise 22 milyar US\$ ihracat gerçekleştirerek 2008-2013 yılları arasında %8,4 büyüme sağlanmıştır. 2017 yılında 25,6 milyar US\$ lik ihracat gerçekleştiren Fas, ikinci beş yıllık dönemde ise %16,5 luk bir büyüme sergilemiş ve son on yıllık dönemde toplam %26,1 lik bir büyüme oranına ulaşmıştır.

Yıllara Göre Fas'ın İhracatı (1000 US\$)

Kaynak: Trademap

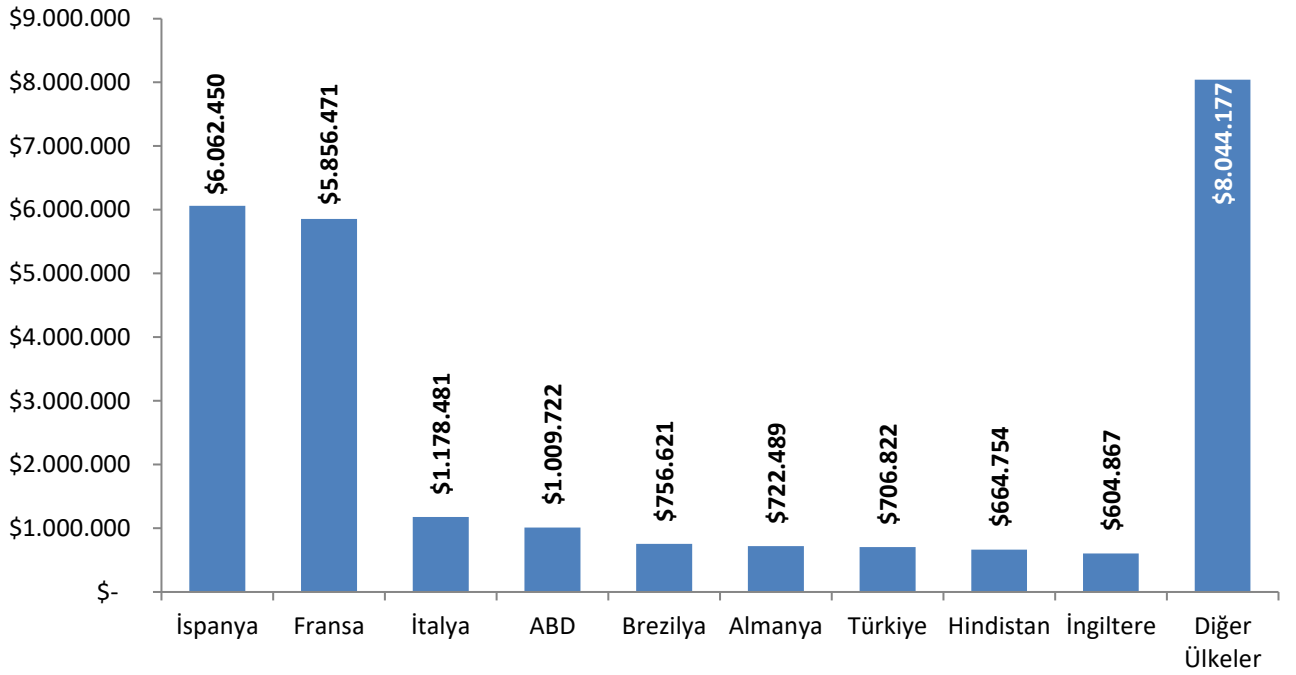
Fas'ın ihracatında ilk 10 Ürün

Sektör / Ürün	2017 Yılı İhracat Değeri (1000 USD \$)
'85 Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kaydetmeye ve kaydedilen sesi tekrar vermeye mahsus cihazlar	4.228.380
'87 Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	3.395.412
'31 Gübreler	2.583.563
'62 Örülmemiş Giyim Eşyası Ve Aksesuarı	2.399.404
'03 Balıklar, Kabuklu Hayvanlar, Yumuşakçalar Ve Suda Yaşayan Diğer Omurgasız Hayvanlar	1.309.486
'28 Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	1.137.458
'07 Yenilen Sebzeler Ve Bazı Kök Ve Yumrular	1.123.331
'25 Tuz; Kükürt; Topraklar Ve Taşlar; Alçılar, Kireçler Ve Çimento	1.080.795
'08 Yenilen Meyveler Ve Yenilen Sert Kabuklu Meyveler; Turunçgillerin Ve Kavun Ve Karpuzların Kabukları	917.084
'61 Örme Giyim Eşyası Ve Aksesuarı	779.160
Diğerleri	6.652.781
TOPLAM	25.606.854

Kaynak: Trademap

Fas'ın, 2017 yılında gerçekleştirdiği 25,6 milyar US\$ lık ihracatın en büyük bölümünü Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kaydetmeye ve kaydedilen sesi tekrar vermeye mahsus cihazlar almaktadır ve toplam ihracatta 16,5 pay ile ilk sırada bulunmaktadır.

Fas İhracatının ve Ülkelere göre Dağılımı (2017, 1000US\$)

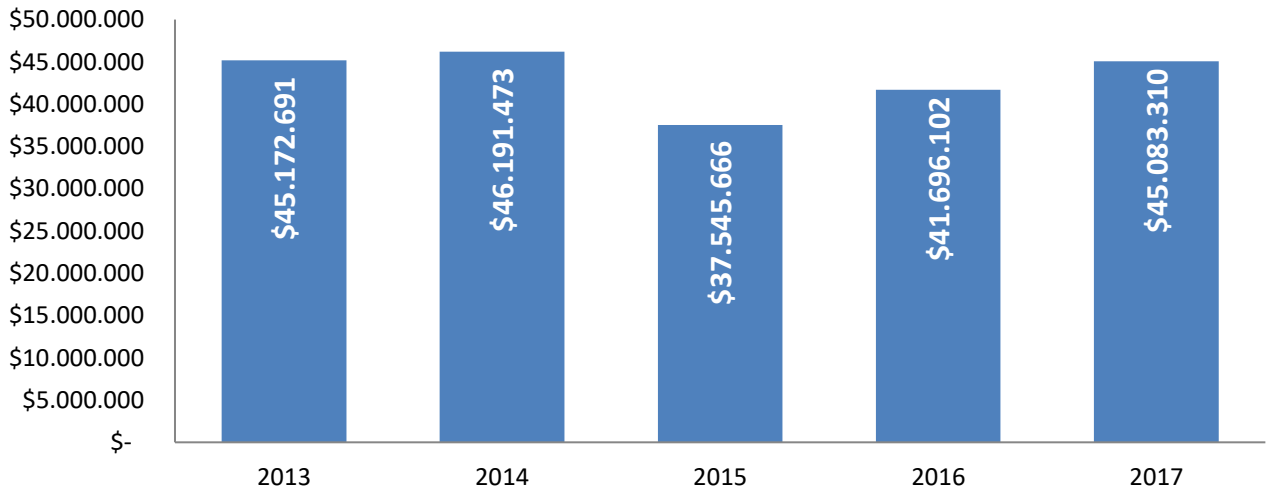
Kaynak: Trademap

2017 yılında ihracat rakamları ve ülkeler dağılımına göre yapılan grafikten de anlaşılacağı üzere Fas'ın ihracatında ilk 3 sırayı İspanya, Fransa ve İtalya almaktadır.

İTHALAT

Fas, 2008 yılında 42,3 milyar US\$ ithalat gerçekleştirmiştir. 2013 yılında ise 45,2 milyar US\$ ithalat gerçekleştirerek 2008-2013 yılları arasında %6,7 büyüme göstermiştir. 2017 yılında 45,1 milyar US\$ lık ihracat gerçekleştiren Fas, ikinci beş yıllık dönemde ise %0,2 luk bir düşüş göstermiş ve son on yıllık dönemde toplam %6,5 luk bir büyüme oranına ulaşmıştır.

Yıllara Göre Fas'ın İthalatı (1000 US\$)

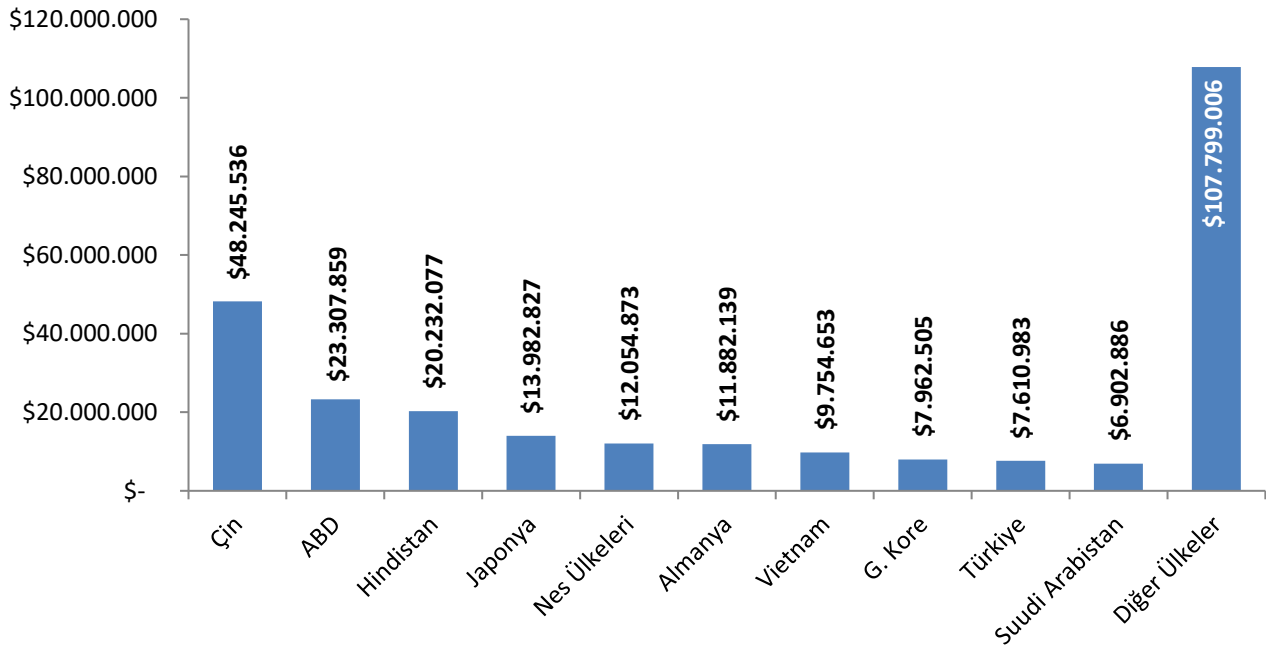
Kaynak: Trademap

Fas'ın İthalatında ilk 10 ürün

Sektör / Ürün	2017 Yılı İthalat Değeri (1000 USD \$)
'27 Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümenli maddeler; mineral mumlar	7.168.685
'84 Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler; bunların aksam ve parçaları	4.750.669
'85 Elektrikli makina ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kaydetmeye ve kaydedilen sesi vermeye mahsus cihazlar	4.599.827
'87 Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları; bunların aksam, parça ve aksesuarı	4.588.064
'39 Plastikler ve mamulleri	1.879.175
'10 Hububat	1.392.693
'72 Demir Ve Çelik	1.263.186
'73 Demir veya çelikten eşya	853.729
'88 Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçalar	770.609
'28 Anorganik Kimyasallar; Kıymetli Metallerin, Radyoaktif Elementlerin; Nadir Toprak Metallerinin Ve İzotoplarının Organik Veya Anorganik Bileşikleri	752.098
Diğerleri	17.064.575
TOPLAM	45.083.310

Kaynak: Trademap

Fas'ın İthalatı ve Ülkelere Göre Dağılımı (2017, 1000 US\$)

Kaynak: Trademap

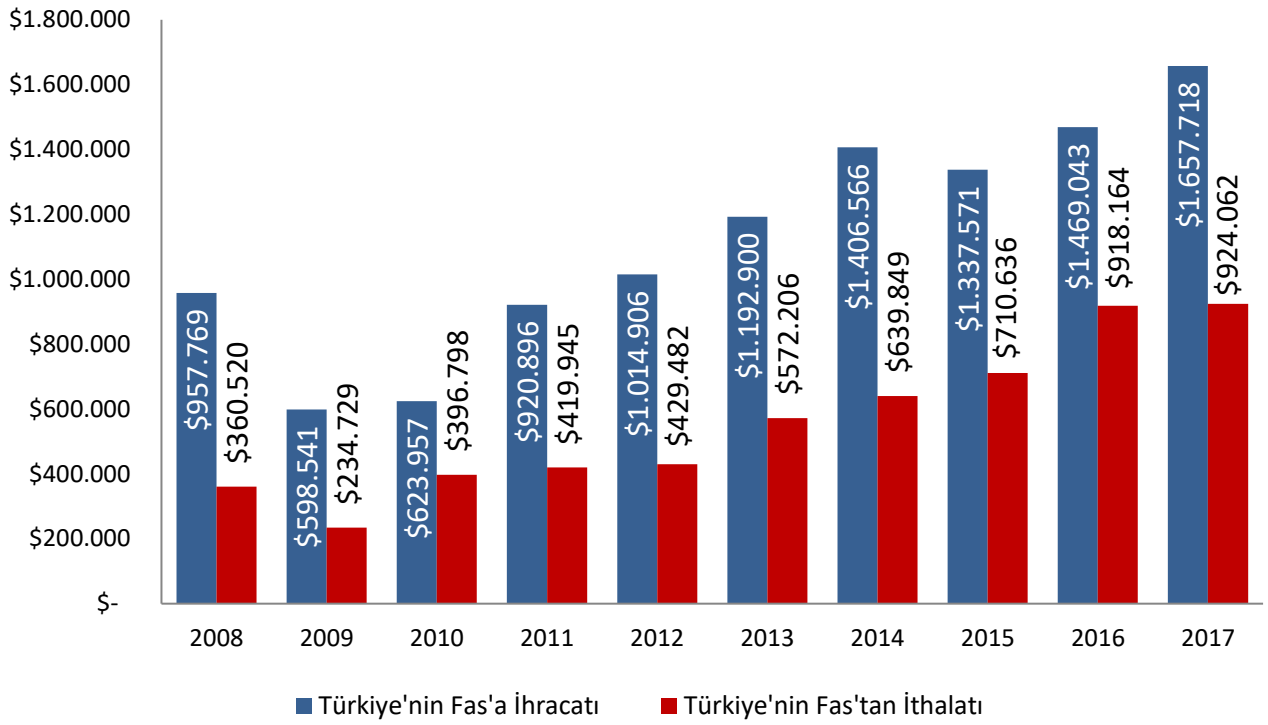

FAS – TÜRKİYE ARASINDAKİ TİCARET

Türkiye-Fas dış ticaret hacmi 2009-2017 döneminde yükseliş trendine girmiştir. 2017 yılında 2,6 milyar dolarla rekor seviyeye ulaşmıştır.

İki ülke arasındaki ticaret, Türkiye lehine fazla vermektedir.

Yıllara göre Fas - Türkiye arasındaki ithalat ve ihracat rakamları (1000US\$)

Türkiye'nin Fas'a İhracat Yaptığı ilk 5 ürün(2017, 1.000US\$)

Fasıl	Açıklama	İthalat Değeri	Payı(%)
'87	Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler Ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça Ve Aksesuarı	295.661	17,84
'84	Nükleer Reaktörler, Kazanlar, Makinalar, Mekanik Cihazlar Ve Aletler; Bunların Aksam Ve Parçaları	218.336	13,17
'72	Demir Ve Çelik	176.237	10,63
'39	Plastikler Ve Mamulleri	76.094	4,59
'52	Pamuk	74.146	4,47
	Diğer Ürünler	817.244	49,30
	Toplam	1.657.718	100

Kaynak: Trademap

PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

TÜRKİYE-FAS SERBEST TİCARET ANLAŞMASI

Ülkemiz ile Fas Krallığı arasında 7 Nisan 2004 tarihinde akdedilen Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 1 Ocak 2006 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, Anlaşmaya ekli Protokol hükümlerine göre uygulanan gümrük vergi oranlarının karşılıklı olarak iki ülke arasında tedricen indirilmesi 1 Ocak 2015'te tamamlanması kararlaştırılmıştır. Türkiye-Fas STA Ortak Komitesi'nin ilk toplantısı 11-12 Mayıs 2009 tarihlerinde Rabat'ta gerçekleştirilmiştir.

Anlaşma ekinde yer alan Protokol I, sanayi ürünleri için uygulanacak tavizleri belirlemektedir. Bu bağlamda, ülkemizin Fas menşeli sanayi ürünleri ithalatına uyguladığı bütün gümrük vergisi ve eş etkili vergiler, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte sıfırlanacaktır. Buna mukabil, AB ile Fas arasındaki Ortaklık Anlaşmasına paralel olarak, Fas için hassasiyet arz eden bir grup sanayi ürünü için (Protokol I'ın I ve II sayılı listelerinde sayılan ürünler), Fas'ın ülkemize tatbik ettiği gümrük vergileri 9 yıllık bir geçiş dönemi zarfında sıfırlanırken, diğer tüm sanayi ürünlerinde Fas'ın uyguladığı gümrük vergileri STA'nın yürürlüğe girişiyle birlikte kaldırılmıştır.

I sayılı Liste'de yer alan ürünler için Fas, STA yürürlüğe girer girmez %10'luk gümrük vergisi indirimi yapacak ve takip eden 9 yıl boyunca, yıllık %10'luk indirimler yapacaktır.

II sayılı Liste'de yer alan ürünler için, ilk üç yıl %3'lük, geriye kalan 5 yıl boyunca %15'lik ve son yıl %13'lük gümrük vergisi indirimi uygulanarak gümrük vergileri sıfırlanacaktır.

III sayılı Liste'de ise taviz kapsamı dışında bırakılmış eşya yer almaktadır.

Belirtilen indirimler, Fas'ın uygulamakta olduğu "En Çok Kayırılan Ülke" gümrük vergileri üzerinden yapılmaktadır.

Protokol II kapsamında ise belirli tarım ürünleri için uygulanacak tavizler ve indirim takvimleri belirlenmiş bulunmaktadır. Tarım ürünlerinde, tanınan tavizler sınırlı olmakla birlikte, taraflar iki ülke tarım ürünleri ticaretinin gelişimini ve çok taraflı ticaret müzakerelerinin sonuçlarını göz önünde bulundurarak, STA çerçevesinde oluşturulacak olan Ortak Komite bünyesinde birbirlerine daha ileri tavizler tanıma imkanlarını inceleyecektir.

Anlaşmanın eklerinde yer alan listeler (Protokol II'nin II sayılı Ek'i hariç) Fas'ın mal sınıflandırma sistemi esas alınarak hazırlanmıştır. Bu itibarla 8 haneli Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) bazında ülkemiz ile Fas GTİP'leri arasında farklılıklar bulunabilmektedir. Bu nedenle, sekizli GTİP olarak belirlenmiş ürünler için ayrıntılı mal tanımlarının Fas Gümrük İdaresinin web sitesinden (<http://www.douane.gov.ma/tarif/~tarif.htm>) (Fransızca) kontrol edilmesi önem arz etmektedir. Aynı sitede Fas'ın üçüncü ülkelere uyguladığı gümrük vergisi oranları da yer almaktadır. Bu kapsamda, <http://www.douane.gov.ma/adil/principal.htm> adresinden Fas'ın uyguladığı tavizli vergi oranları da görülebilmektedir. Diğer taraftan, AB Komisyonu tarafından hazırlanan Pazara Giriş veri bankası, ülkemizden internete bağlanan kullanıcılara da açılmış olup, ihracatçılarımızın diğer ülkelerin yanı sıra Fas tarafından uygulanan gümrük vergilerine <http://mkacdb.eu.int/cgi-bin/wtdtar/wtdtar.pl> adresinden (İngilizce) ulaşmaları da mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, AB-Fas arasında 1995 yılında imzalanmış olan Avrupa Akdeniz Ortaklık Anlaşması çerçevesinde, Fas hassasiyetlerine göre altı listede topladığı ürünlerin gümrük vergilerini en geç 2012 yılı itibarıyla AB'ye karşı sıfırlanması kararlaştırılmıştır. Türkiye'nin ihracat potansiyelinin yüksek olduğu ürünlerin önemli bir kısmı için Fas'ın AB'ye indirimleri 2003 yılında başlamıştır.) BAE Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonu, Odalar arasındaki koordinasyonu sağlamaktadır.

VERGİ VE BAĞLANTILI UYGULAMALAR

Fas ile Ülkemiz arasında 18/07/2016 tarihinde yürürlüğe giren ve 01/01/2017 tarihinde uygulanmaya başlayan bir çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması bulunmaktadır. Söz konusu anlaşmanın detaylarına aşağıdaki linkten ulaşabilmek mümkündür. Bu kapsamda çifte vergilendirilme iki ülke arasında önlenmiş olmaktadır.

http://www.gib.gov.tr/sites/default/files/uluslararası_mevzuat/FAS.htm

FİKRİ, SİNAİ, TİCARİ MÜLKİYET HAKLARI

Fas, fıkri ve sinai mülkiyet haklarının korunması amacıyla 2007 yılında yeni bir yasal düzenleme gerçekleştirmiştir. Fas aynı zamanda World Intellectual Property Organization (WIPO) üyesidir.

FAS EV VE MUTFAK EŞYALARI İTHALATI

Fas'ın 2015 yılında 209,5 milyon US\$ seviyesinde olan ev ve mutfak eşyaları ithalatı 2017 yılında %23,7'lik artış göstererek 259,3 milyar US\$ olarak gerçekleşmiştir.

3 Yıllık Fas Ev ve Mutfak Eşyaları İthalatı ve Ükelere Göre Dağılımı (1000 US\$)

No	Ülke	2015	2016	2017	2017 Payı (%)
0	Toplam	209.521	236.451	259.265	100
1	Çin	92.877	107.157	118.472	45,70
2	Türkiye	34.327	38.973	43.437	16,75
3	Mısır	16.589	22.752	29.966	11,56
4	İtalya	15.098	15.993	16.178	6,24
5	Fransa	13.710	13.750	12.330	4,76

Kaynak: Trademap

Fas Ev ve Mutfak Eşyaları Ürünler Bazında İthalatı (2017, 1000 US\$)

Açıklama	İthalat Değeri	Payı(%)
Toplam	45.083.310	
Ev ve Mutfak Eşyaları Toplam	259.265	100
Metal Ev ve Mutfak Eşyaları	87.662	33.81
Plastik Ev ve Mutfak Eşyaları	31.271	12.06
Elektrikli Ev ve Mutfak Eşyaları	60.530	23.35
Cam Ev ve Mutfak Eşyaları	47.199	18.20
Seramik Ev ve Mutfak Eşyaları	32.603	12.58
Ahşap Ev ve Mutfak Eşyaları	0	0,00

Kaynak: Trademap

Fas ev ve mutfak eşyaları ürünleri ithalatı tüm ürün gruplarının ithalatından aldığı pay %0,58 ve 260 milyon US\$ dır. Ev ve Mutfak Eşyaları ithalatı ürünler bazında incelendiğinde Metal ev ve mutfak eşyaları, toplam ev ve mutfak eşyaları ithalatından aldığı %33,81 pay ve 87,7 milyon US\$ ile ilk sırada yer almaktadır. Metal ev ve mutfak eşyalarını, elektrikli ev ve mutfak eşyaları %23,35 pay ve 60,5 milyon US\$ ile takip etmektedir.

Fas'ın Türkiye'den Ev ve Mutfak Eşyaları Ürünler Bazında İthalatı (2017, 1000 US\$)

Açıklama	İthalat Değeri	Payı(%)
Toplam	45.083.310	
Ev ve Mutfak Eşyaları Toplam	259.265	
Türkiye'den Ev ve Mutfak Eşyaları Toplam	43.437	100
Metal Ev ve Mutfak Eşyaları	21.531	49.57
Plastik Ev ve Mutfak Eşyaları	7.649	17.61
Elektrikli Ev ve Mutfak Eşyaları	8.091	18.63
Cam Ev ve Mutfak Eşyaları	5.404	12.44
Seramik Ev ve Mutfak Eşyaları	762	1.75
Ahşap Ev ve Mutfak Eşyaları	0	0.00

Kaynak: Trademap

Fas'ın Türkiye'den ev ve mutfak eşyaları ürünleri ithalatı toplam ev ve mutfak eşyaları ürünleri ithalatının %16,75 luk bölümünü oluşturmakta ve 43,4 milyon US\$ rakama ulaşmaktadır. Türkiye'den Ev ve Mutfak Eşyaları ithalatı ürünler bazında incelendiğinde Metal ev ve mutfak eşyaları %49,57 lik payı ve 21,5 milyon US\$ ile ilk sırada yer almaktadır. Metal ev ve mutfak eşyalarını, Elektrikli ev ve mutfak eşyaları %18,63 pay ve 8 milyon US\$ ile takip etmektedir.

Fas Ev ve Mutfak Eşyaları Gümrük Vergisi Oranları

GTİP	Açıklama	Vergi Oranı(%)
'3924	Plastik sofralar, mutfak eşyaları	% 0
'7323	Demir ve çelik ev – mutfak eşyaları	% 0
'7013	Cam, sofralar ve mutfak eşyaları	% 0
'7615	Alüminyum sofralar ve mutfak eşyaları	% 0
'6911	Porselen sofralar, mutfak eşyaları	% 0
'6912	Seramik sofralar, mutfak eşyaları	% 0
'8211	Kesme bıçakları	% 0
'8215	Kaşık, çatal, bıçak ve benzeri mutfak ve sofralar eşyaları	% 0
'8210	Elle çalışan mutfak eşyaları	% 0

Fas ile imzalanan Serbest ticaret anlaşması uyarınca Türkiye'den ithalatta "0" gümrük gümrük uygulanmaktadır. Fas'a Çin den yapılan ithalatta benzer ürün kalemleri için %17.5 gümrük vergisi uygulanmaktadır.

NAVLUN

İstanbul'dan Dubai'ye ihracat navlunu

20" Konteyner için 700 USD

40" Konteyner için 900 USD

40" HQ Konteyner için 950 USD

olarak alınmış olup, bahsekonu tutarlara gümrük masrafları ve iç taşımalar dahil edilmemiştir.

Faydalı Adresler

Rabat Büyükelçiliği

Sn. Ahmet Aydın Doğan - Büyükelçi

Posta adresi: Abdelkrim Benjelloun Rue, No:7 10010 Rabat MAROC

Telefon: +212 537 66 15 22

Faks: +212 537 66 04 76

E-posta: ambassade.rabat@mfa.gov.tr

Kazablanka Ticaret Ataşeliği

Mehmet Elbir - Ticaret Başmüşaviri

Adres: Angel Boulevard d'Anfa et Rue d'Algerie, 2 eme etage, appt. 1 Casablanca MAROC

Tel: +212 522 27 67 57

E-Posta: kazablanka@ticaret.gov.tr

Rabat Ticaret Ataşeliği

Önder Duman - Ticaret Müşaviri

Adres: 4, Rue Tiflet Hassan Rabat MAROC

Tel: + 212 537 76 76 01

E-Posta: rabat@ticaret.gov.tr